Lietas arhīva Nr. SKA-1109-13

LĒMUMS
Rīgā 2013.gada 11.decembrī

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments šādā sastāvā:

senatore L.Slica
senatore J.Briede
senators A.Guļāns

rakstveida procesā izskatīja SIA „Pārsla apsardze" blakus sūdzību par Administratīvās rajona tiesas tiesneses 2013.gada 22.oktobra lēmumu, ar kuru noraidīts SIA „Pārsla apsardze" lūgums par nokavētā procesuālā termiņa atjaunošanu pieteikuma iesniegšanai un atteikts pieņemt pieteikumu par starp Rīgas pašvaldības AS „Rīgas Centrāltirgus", SIA „Jūra-SBE" un SIA „Apsardze Jūra-SBE" 2012.gada 29.jūnijā noslēgtā pārjaunojuma līguma atzīšanu par spēkā neesošu.

Aprakstošā daļa

[1] Saskaņā ar publiskā iepirkuma rezultātiem 2010.gada 1.jūlijā Rīgas pašvaldības AS „Rīgas Centrāltirgus" noslēdza līgumu ar SIA „Jūra-SBE" par apsardzes pakalpojumu sniegšanu Centrāltirgus un Vidzemes tirgus teritorijā.

2012.gada 29.jūnijā Rīgas pašvaldības AS „Rīgas Centrāltirgus" ar SIA „Jūra-SBE" un SIA „Apsardze Jūra-SBE" noslēdza trīspusēju pārjaunojuma līgumu, saskaņā ar kuru SIA „Apsardze Jūra-SBE" piekrīt saistību pārjaunošanai un iestājas 2010.gada 1.jūlija līguma izpildē SIA „Jūra-SBE" vietā.

[2] 2013.gada 16.septembrī Administratīvajā rajona tiesā saņemts SIA „Pārsla-apsardze" pieteikums, kurā lūgts atzīt par spēkā neesošu starp 2012.gada 29.jūnija pārjaunojuma līgumu. Pieteicēja lūdz atzīt par attaisnotu un atjaunot nokavēto procesuālo termiņu pieteikuma iesniegšanai.

[3] Administratīvās rajona tiesas tiesnese ar 2013.gada 22.oktobra lēmumu noraidīja lūgumu par nokavētā procesuālā termiņa atjaunošanu pieteikuma iesniegšanai un atteica pieņemt pieteikumu. Lēmums pamatots ar tālāk minētajiem argumentiem.

[3.1] Skatot lūgumu par procesuālā termiņa atjaunošanu, jāpārbauda divi aspekti: 1) vai termiņš ir nokavēts; 2) ja termiņš ir nokavēts, vai ir pamats to atjaunot.

[3.2] No Publisko iepirkumu likuma 85.[1]panta trešās daļas 1.punkta un 85.[2]panta pirmās daļas izriet, ka pieteicēja iesniegto pieteikumu varēja iesniegt sešu mēnešu laikā pēc iepirkuma līguma vai vispārīgās vienošanās noslēgšanas dienas. Tā kā pārsūdzētais pārjaunojuma līgums noslēgts 2012.gada 29.jūnijā, pieteikumu par pārsūdzētā pārjaunojuma līguma atzīšanu par spēkā neesošu varēja iesniegt līdz 2013.gada 2.janvārim. Tā kā pieteikums iesniegts 2013.gada 13.septembrī, pieteikuma iesniegšanas termiņš ir nokavēts.

[3.3] Konkrētajā gadījumā pieteicēja norāda, ka nav zinājusi par pārjaunojuma līguma pastāvēšanu līdz 2013.gada 4.jūnijam, kas varēja objektīvi kavēt pieteicēju vērsties ar pieteikumu tiesā. Tomēr pieteikums tiesā saņemts tikai 2013.gada 16.septembrī, tas ir, vairāk kā trīs mēnešus pēc tam, kad pieteicējai kļuva zināms par šāda līguma noslēgšanu. Pieteicēja nav norādījusi uz tādiem objektīviem šķēršļiem, kas kavējuši pieteicēju iesniegt pieteikumu laikā no 2013.gada 4.jūnija līdz 13.septembrim.

Personai pēc iespējas jārīkojas tā, lai tai piešķirtās tiesības izlietotu likumā noteiktajā kārtībā, tostarp termiņā. Pretējā gadījumā personai jārēķinās ar šādu tiesību zaudēšanu. Pieteicējai bija jādara viss iespējamais, lai pieteikumu iesniegtu tiesā pēc iespējas ātrāk. Nav konstatēti tādi objektīvi, no pieteicējas gribas un rīcības neatkarīgi apstākļi, kas pieteicējai būtu lieguši iesniegt pieteikumu tiesā saprātīgā laikā. Tāpēc pieteicējas lūgums atjaunot nokavēto procesuālo termiņu pieteikuma iesniegšanai ir noraidāms.

[4] Par Administratīvās rajona tiesas tiesneses lēmumu pieteicēja ir iesniegusi blakus sūdzību, pamatojoties uz tālāk minētajiem argumentiem.

[4.1] Pieteicēja par pārsūdzēto līgumu uzzināja tikai 2013.gada 4.jūnijā. Minētais fakts ir atzīstams par attaisnojošu iemeslu pieteikuma iesniegšanas procesuālā termiņa atjaunošanai. Līdz ar to līguma apstrīdēšanas termiņa tecējums sākās 2013.gada 4.jūnijā. Pamatojoties uz Publisko iepirkumu likuma 85.[1]panta trešās daļas 1.punktu, līguma apstrīdēšanas termiņš ir seši mēneši. Tāpēc pieteicējai bija tiesības pārsūdzēt līgumu līdz 2013.gada 4.decembrim.

[4.2] Nepamatots ir tiesas arguments, ka pieteicēja nav norādījusi uz objektīviem šķēršļiem, kas kavējuši pieteicēju iesniegt pieteikumu laikā no 2013.gada 4.jūnija līdz 13.septembrim. Pēc tam, kad pieteicēja uzzināja par apstrīdēto līgumu, tā veica aktīvas darbības, lai no kompetentajām institūcijām izprasītu pārsūdzēto līgumu, lai iepazītos ar tā saturu un izvērtētu to. Lietai ir pievienoti vairāki dokumenti (pieteicējas lūgumi, lēmumi un institūciju atbildes), kas pierāda minētās pieteicējas darbības.

Motīvu daļa

[5] Publisko iepirkumu likuma 85.[1]panta trešās daļas 1.punkts noteic, ka pieteikumu attiecībā uz šā likuma 85.[2]panta pirmajā daļā minētajiem pārkāpumiem var iesniegt sešu mēnešu laikā pēc iepirkuma līguma vai vispārīgās vienošanās noslēgšanas dienas, izņemot šīs daļas 2.punkta „a" un „b" apakšpunktā minētos gadījumus. Savukārt šā panta trešās daļas 2.punkta „b" apakšpunkts noteic, ka pieteikumu attiecībā uz šā likuma 85.[2] panta pirmajā daļā minētajiem pārkāpumiem var iesniegt 30 dienu laikā pēc dienas, kad pasūtītājs informējis attiecīgo pretendentu par iepirkuma līguma vai vispārīgās vienošanās noslēgšanu, norādot tam šā likuma 32.panta otrās daļas 1. vai 2.punktā minēto informāciju, vai attiecīgo kandidātu par iepirkuma

līguma vai vispārīgās vienošanās noslēgšanu, norādot tā iesniegtā pieteikuma noraidīšanas iemeslus. Minētais attiecināms arī uz šā likuma 85.[2]panta pirmās daļas 5. un 6.punktā paredzētajiem gadījumiem.

Likuma 32.panta otrā daļa noteic, ka pasūtītājs triju darbdienu laikā vienlaikus informē visus pretendentus par pieņemto lēmumu attiecībā uz iepirkuma līguma vai vispārīgās vienošanās slēgšanu.

Likuma 85.[2] pirmās daļas 1.punkts noteic, ka tiesa iepirkuma līgumu vai vispārīgo vienošanos var atzīt par spēkā neesošu, grozīt vai atcelt to noteikumus vai saīsināt līguma vai vispārīgās vienošanās termiņu, ja iepirkuma līgums vai vispārīgā vienošanās noslēgta, nepiemērojot šā likuma 8.panta pirmajā daļā noteiktās iepirkuma procedūras vai 8.panta septītajā daļā minēto iepirkuma veikšanas kārtību, ja pasūtītājam tā bija jāpiemēro.

No minētajām tiesību normām sistēmiski izriet, ka personas, kas ir bijušas iesaistītas iepirkuma procedūrā, par pasūtītāja pieņemto lēmumu slēgt līgumu ar konkrētu pretendentu tiek informētas noteiktā termiņā (trijās darbdienās). No šā termiņa pretendentiem 30 dienu laikā ir tiesības iesniegt pieteikumu par 85.[2] panta pirmajā daļā minētajiem pārkāpumiem, tostarp ja līgums noslēgts, nepiemērojot noteikto iepirkuma procedūru.

Pārējos gadījumos, tostarp tādos, kad pieteikumu iesniedz persona, kas nav piedalījusies iepirkuma procesā, pieteikumu par pārkāpumiem var iesniegt sešu mēnešu laikā pēc iepirkuma līguma vai vispārīgās vienošanās noslēgšanas dienas. Tādējādi pieteikuma iesniegšanas termiņu šādos gadījumos skaita nevis no dienas, kad persona uzzināja par līgumu, konkrētajā gadījumā no 2013.gada 4.jūnija, bet gan no līguma noslēgšanas dienas, konkrētajā gadījumā 2012.gada 29.jūnija. Tāpēc ir nepamatots pieteicējas arguments, ka pārsūdzības termiņš seši mēneši skaitāms no dienas, kad pieteicēja uzzināja par līgumu.

Tādējādi, kā pareizi norādījusi rajona tiesas tiesnese, pēdējā diena pieteikuma iesniegšanai bija 2013.gada 2.janvāris un, iesniedzot pieteikumu 2013.gada 13.septembrī, pieteikuma iesniegšanas termiņš ir nokavēts.

[6] Tā kā atbilstoši Administratīvā procesa likuma 46.panta pirmajai daļai termiņu var atjaunot, ja nokavēšanas iemels ir attaisnojošs, tas ir, neatkarīgs no pieteicēja gribas un rīcības, tad par attaisnojošu iemeslu varētu atzīt apstākli, ka par līgumu persona nezināja laikā, kamēr varēja pārsūdzēt līgumu, jo par to uzzināja tikai 2013.gada 4.jūnijā. Tomēr pieteicēja, uzzinot par pārjaunojuma līgumu, uzreiz nevērsās ar pieteikumu tiesā, bet vēl Iepirkumu uzraudzības birojā un prokuratūrā risināja jautājumu par iespēju iepazīties ar pārjaunojuma līguma saturu.

Šis apstāklis nav uzskatāms par attaisnojamu termiņa nokavējumam. Tā kā pieteicējas galvenais arguments ir par to, ka pārjaunojuma līgumu nedrīkstēja slēgt bez jaunas iepirkuma procedūras, nevis par līguma saturu, kā arī pieteicējai atbilstoši Administratīvā procesa likuma 145.pantam ir tiesības lūgt tiesai izprasīt nepieciešamos dokumentus, kas pamato pieteikumu (šajā gadījumā līgumu), un tiesai atbilstoši šā likuma 204.pantam ir tiesības pieprasīt nepieciešamos pierādījumus lietā no iestādēm, pieteicēja varēja īstenot pārsūdzības tiesības arī bez pārjaunojuma līguma pieteikuma iesniegšanas brīdī. Tādējādi kavēšanās ar pieteikuma iesniegšanu tādēļ, ka pieteicēja vēlējās iegūt līgumu no citām institūcijām, nav attaisnojošs iemesls termiņa atjaunošanai, jo pieteikuma izskatīšanai nepieciešamo līgumu varēja iegūt tiesa, kurai pieteikums iesniegts. Arī pēc Iepirkumu uzraudzības biroja 2013.gada 21.jūnija lēmuma, no kura pieteicējai tapa skaidrs, ka pārjaunojuma līgumu Iepirkumu uzraudzības birojs neizprasīs, pieteicēja uzreiz nevērsās tiesā. Tāpēc pieteicējas rīcība termiņa nokavējumā nav attaisnojama un blakus sūdzība ir noraidāma.

Nolēmuma daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 129.[1]panta ceturto daļu, 323.panta pirmās daļas 1.punktu un 324.panta pirmo daļu, Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments

nolēma

Atstāt negrozītu Administratīvās rajona tiesas tiesneses 2013.gada 22.oktobra lēmumu, bet SIA „Pārsla apsardze" blakus sūdzību noraidīt.
Lēmums nav pārsūdzams.

Senatore L.Slica

Senatore J.Briede

Senators A.Guļāns